

Universal Tongue

ANOUK KRUITHOF

Dansen rond de wereld

Pieter T'Jonck

Gezien op 26 januari 2021

Concertzaal Voo?uit Gent

Size matters! Dat blijkt maar weer eens bij 'Universal Tongue', een video-installatie van de Nederlandse kunstenares Anouk Kruithof in de Concertzaal van Voo?uit in Gent. Met de hulp van een indrukwekkend aantal medewerkers perste ze zo'n 1000 filmpjes, geplukt van sociale media, samen in 8 videostreams van 32 uur. Het thema: dans in al zijn uitingsvormen, wereldwijd. Door die overrompelende hoeveelheid materiaal merk je pas goed dat dans veel meer, en iets heel anders, is dan een simpel pleziertje. Kruithof: 'Dance is a way of knowing the world'!

27 JANUARI 2021

Het loont om voor je bezoek als eens een kijkje te nemen op de website van 'Universal Tongue'. Daarop vind je een overzicht van maar liefst 971 dansstijlen. Kruithof snorde die op in sociale media. Dat deed ze uiteraard niet alleen. Wereldwijd stond een team van wel 50 onderzoekers, gespreid over de hele wereld, haar bij. Samen kwamen ze tot 8800 uur filmpjes, waarvoor ze netjes een symbolische vergoeding van 1 euro betaalden aan de makers. Het zegt iets over de omvang van het fenomeen dansvideo's, want dit is slechts het topje van de ijsberg, als je weet dat Youtube per minuut met 3 uur film aanzwelt.

Bij de selectie golden geen taboes. De filmpjes tonen zowel volks dansen en traditionele dansen in verre buitenlanden tot Europese kunstdans zoals de Duitse 'Ausdrucktanz' of salondansen zoals de Wals. Maar je vind ook vele referenties naar nieuwe dansen die ontstaan op straat of in clubs en 'trending' zijn. Een item dat het blijkbaar ook heel goed doet: vertederende familiefilmpjes van kinderen die soms onbeholpen, soms bijzonder vinnig dansjes uitvoeren. Op de website kan je die filmpjes aanklikken, maar je krijgt ook telkens een kleine toelichting bij elke dansstijl. Je kan er eindeloos naar blijven kijken. Een en ander zou in de komende maanden ook tot een boek moeten leiden.

Een van de dingen die je na enige tijd opvalt is dat ongewoon veel video's gebruik maken van digitale animatietechnieken. Animatiefiguurtjes die op een verbluffend natuurgetrouwe manier dansen. Dat kunnen dan drie gorilla's zijn, of stoeipoezen met weelderige vormen, of beelden uit 'Second Life'. Soms worden 'live beelden gemixt met of gemonteerd naast animatiefiguurtjes zoals een kikkerachtig groen wezen. Terwijl de combinatie van levende personages met animatiefiguren in de tijd van een Disney-film als Mary Poppins nog enorme inspanningen kostte, lijkt het hier bijna als vanzelf te gaan. Het doet je beseffen dat digitale beeldvorming stilaan in ieders bereik valt, maar daardoor ook steeds 'normaler' wordt. Je moet soms zelfs twee keer kijken om te zien of een beeld nu 'echt' of gemanipuleerd is. Of we daar dan gelukkig over moeten zijn is een andere zaak. Feit is wel dat veel mensen blijkbaar echt al een volwaardig digitaal dubbelleven hebben.

Daarmee heb je natuurlijk nog geen kunstproject zoals dat in Vooruit te zien is. In de Concertzaal hangen kris kras in de zaal 8 grote schermen waarop je in schijnbaar willekeurige volgorde, zonder enige geografische of stilistische band, video's gestreamd worden. Toch is er een eenvoudig organisatieprincipe: de beelden worden gegroepeerd in reeksen die een individuele danser, een duet, een groep of een grote massa tonen. De lijm die die verwarrende hoeveelheid beelden bij elkaar houdt is muziek: een pompende, elektronische score die zowel met het ritme van een Turkse volksdans als een acrobatische oefening blijkt te kloppen -min of meer toch. De score is trouwens gebaseerd op de muziek bij al die video's, maar ik beeld me in dat aan de samenstelling ervan dagen en weken werk kostte. Net zoals de montage van de films een monnikenwerk moet geweest zijn.

Het resultaat levert een bijzondere ervaring op. Door soms ongerijmde combinaties zie je verrassende verwantschappen in houdingen en passen tussen traditionele dans en streetdance, tussen kunstdans en spontane danspasjes. Maar wat je bovenal ziet is hoe sterk mensen opgaan in hun dans. Ze leggen er hun hele ziel in, alsof ze in die dans alles kwijt willen en… kwijt kunnen. Alsof ze de grote problemen van de wereld met het vege lijf euh… te lijf gaan. 'Dance away the heartache, dance away the tears' is er één facet van. Uiteraard zijn er ook de al dan net symbolische -soms verbijsterend expliciete- verkenningen van genderverhoudingen of gender zonder meer. Om niet te spreken van dansen die de limieten van het lichaam testen of in een lange uitputtingsslag naar extase voeren. En natuurlijk doen mensen, maar dat wist je al, het soms ook gewoon voor de lol.

Praktisch: voor 5 euro (kinderen onder de 12 gratis) kan je de tentoonstelling 5 keer bezoeken. Dat is dus 1 euro per keer – hetzelfde bedrag dat de oorspronkelijke makers kregen voor de rechten op hun filmpjes. Er is een bezoekers-'slot' om de 30 minuten, maar je kan langer dan een half uur blijven als je dat wil. De installatie is nog te te zien tot 7 maart. Je moet wel even vooraf reserveren want wegens COVID maatregelen kunnen hoogstens twintig mensen tegelijk de zaal in. Helaas, omwille van die zelfde COVID maatregelen mag je niet mee uit de bol gaan. Al jeuken je voeten dan behoorlijk.